

4. SPRIJINIREA TRANZIȚIEI CĂTRE O ECONOMIE CU EMISII REDUSE DE CARBON ÎN TOATE SECTOARELE

Ce vrea UE să realizeze?

UE urmărește să aibă o economie eficientă cu emisii reduse de carbon până în 2050 și să reducă emisiile cu 80-95% până în 2050, comparativ cu nivelurile din 1990. Pe termen scurt, aceasta a stabilit următoarele obiective pentru anul 2020:

- **Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu 20%** față de nivelurile din 1990 sau cu 30%, dacă există condiții favorabile;
- Creșterea **ponderii resurselor regenerabile** în consumul final de energie până la **20%**
- Trecerea către o **creștere de 20% a eficienței energetice**.

Cum?

În cadrul acestei priorități, UE dorește ca fondurile CSF să contribuie prin intermediul unui efect de pârghie. Se pune prioritate pe stimulente pentru investiții private și pe compensarea doar a eșecurilor de piață. Potrivit Comisiei Europene, ingineria financiară ar trebui să fie utilizată cu prioritate.

Cum pot muntii contribui?

Zonele montane sunt bogate în resurse regenerabile de energie. Munții pot aduce o contribuție esențială, prin utilizarea de resurse naturale, cum ar fi apa, soarele și vântul de la care pot produce energii cu emisii scăzute de carbon. Pentru unele resurse, potențialul de dezvoltare este încă foarte mare. Pentru altele, cum ar fi apa, care a fost exploatată în cea mai mare parte din muntii Europei vreme de mai bine un secol, provocarea este legată mai mult de utilizarea rațională a resurselor. În toate cazurile, potențialul **zonelor montane de a oferi cantități semnificative de energie din surse regenerabile** pentru societate în ansamblu **trebuie să fie recunoscut și recompensat**.

Mai mult, **zonele montane au fost întotdeauna interesate de eficiența energetică pentru ca nevoile lor sunt ridicate din cauza constrângerilor climatice și geografice.** Există încă un mare potențial pentru reducerea consumului de energie, energie electrică și consum de căldură în zonele montane și pentru folosirea resurselor de energie mult mai eficient, în scopuri publice, private și de afaceri. Acest lucru se aplică în **locuințe, întreprinderi** (inclusiv turismul), dar, de asemenea, și în **transport**. Populațiilor de munte nu li se oferă întotdeauna mai multe oportunități atunci când vine vorba de transportul colectiv. Este loc **pentru inovare și reducerea emisiilor de carbon din zonele montane utilizând abordări inteligente ale transportului durabil**. Munții pot deschide drumul pentru toate teritoriile izolate în ceea ce privește proiectarea de noi soluții promițătoare.

Acest lucru, de asemenea, se extinde la **e-servicii, e-learning, e-guvernare și munca la distanță**: persoanele care trăiesc în comunități izolate de multe ori trebuie să conducă distanțe lungi, în mod individual, pentru a accesa locul de muncă, servicii, școli sau recreere: reducerea nevoilor de transport prin dezvoltarea digitală poate în mare măsură să contribuie la obiectivele UE.

Constrângerile climatice pot fi, de asemenea, văzute ca avantaje: unele industrii care necesită răcire ar putea beneficia de o locație mai rece la munte. Tinerii au ridicat problema centrelor de date, care generează căldură, care pot fi folosite pentru a încălzi clădiri. Proximitatea lor față de clienții lor nu

este necesară dacă conexiunile broadband sunt suficiente iar aceste industrii pot oferi locuri de muncă la nivel local.

Nu în ultimul rând, 41% din zona de munte a Europei este acoperită de **păduri** (EEA, 2010) și sistemele agricole care utilizează **pășuni și pajiști** domina peste alte tipuri de sisteme de producție. Pădurile reprezintă un mare potențial, atât pentru producția de biomasă și pentru stocarea carbonului. Sistemele agricole cu pășuni sunt **sisteme agricole cu inputuri reduse**: folosesc puține îngrășăminte cu azot și sunt mai puțin mecanizate. Menținerea și optimizarea acestor sisteme de producție înseamnă stocarea dioxidului de **carbon favorizează și sisteme de producție alimente cu puțin carbon**.

De ce au nevoie, pentru a contribui?

În documentul de poziție cu privire la energie emis în 2009, Euromontana a produs 9 recomandări pentru a sprijini o mai bună dezvoltare a măsurilor de eficiență energetică și de utilizare a potențialului surselor regenerabile de energie de munte.

- **Energy saving.** Reducing consumption while increasing quality of life.
- **Economie de energie.** Reducerea consumului în timp ce crește calitatea vieții.
- **Compensații corespunzătoare pentru resursele naturale.** Zonele de munte nu pot fi doar autonome energetic dar pot de asemenea folosi resursele lor ca motoare de dezvoltare și surse de venit.
- **Resursele naturale combinate produc energie și venituri.** Utilizarea combinată a diferitelor resurse naturale de energie (solară, eoliană, geotermală), poate fi o sursă de venit în viitor.
- **Certificarea calității pentru a consolida procesele.** Certificarea de mediu trebuie să includă certificarea folosirii energiei. Este necesar un cadru sistemic pentru politica energetică a zonelor montane (integrarea chestiunilor legate de transport, mediu, etc), referindu-se la scara regională.
- **Formare.** Instrumentele de formare trebuie să fie mai bine adaptate pentru crearea unui standard comun la nivel european.
- **Schimbul de informații.** Instituțiile europene și statele membre trebuie să încurajeze crearea de rețele de centre de informare și în zonele montane.
- **Linii de credit UE.** Euromontana sugerează în special că procesul de bugetare al Uniunii Europene trebuie să includă strategii specifice în domeniul economiilor de energie.

Când vine vorba de îmbunătățirea durabilității și emisiilor de carbon în domeniul transporturilor, munții au nevoie de investiții în soluții inovatoare, cum ar fi **combustibilii alternativi, precum și toate formele de organizare eficientă a transportului colectiv, adaptate la sezonabilitate și densitatea populației** din zonele relevante.

Când vine vorba de **reducerea nevoilor de transport** prin dezvoltarea de aplicații digitale și muncă de la distanță, munții au nevoie în primul rând de **sprijinirea generației viitoare de internet căreia să i se acorde prioritate** în aceste zone. Apoi, ei au nevoie să fie sprijiniți în investițiile lor în aplicații, formare și asimilarea noilor tehnologii de către întreprinderi și administrații.

Îmbunătățirea infrastructurii este, de asemenea, de natură să **faciliteze instalarea în zonele montane ale industriilor** care ar avea un interes în a fi amplasate acolo din motive de mediu (temperatura, puritatea aerului, proximitatea față de energii regenerabile), dar suferă de conexiuni

prea limitate cu piețele. De exemplu, municipalitatea din Covilha (Portugalia), a obținut un contract pentru crearea unui **centru de transformare de date** care va crea 1500 de locuri de muncă în zonele de munte.

Este nevoie de sprijin în **domeniul silviculturii pentru a îmbunătăți eficiența de carbon a sistemelor de producție a lemnului**, în timp ce se optimizează stocarea carbonului în pădurile montane.

În cele din urmă, **sistemele pastorale agricole** necesită toate formele de sprijin care vor permite acestor sisteme economice să rămână viabile: de la investiții pentru sprijin la crearea de mari lanțuri de aprovizionare cu valoare adăugată și diversificare.

Exemplu de acțiuni / practici / politici / proiecte care ar putea îndeplini acest obiectiv

În domeniul energiei:

- Dezvoltarea **planurilor durabile de acțiune în domeniul energiei (SEAP-uri), în comunități montane și rețele inteligente**. SEAP-urile ar trebui să urmeze ideea de bază de a lucra pe un concept de auto-suficiență pentru comunitățile montane, de la mici sate la orașe mici sau mijlocii și ar trebui să ia în considerare toate aspectele legate de energie (economisirea de energie, utilizarea surselor regenerabile de energie) în toate sectoarele, începând cu acțiuni în sectorul public. Rețelele de energie electrică ar trebui să fie reconfigurate pentru a integra forme mai dispersate de producere a energiei. Acest lucru ar implica upgrade-uri semnificative la sistemele de transport și rețeaua de distribuție.
- **Promovarea dezvoltării unui nou tip de construcție**, cu noi tehnologii, folosind materiale tradiționale care sunt disponibile la nivel local (lemn), noi modalități de a face afaceri, noi profesii și noi meserii. Provincia Autonomă Trento (Italia) a instituit, între 2000 și 2008, politici multi-sectoriale privind economiile de energie, concentrându-se pe cladiri rezidențiale și înființarea unui « District Energetic ». Obiectivul este de a face progrese în direcția viitoarelor tehnici de construcție cu "impact zero".
- **Dezvoltarea folosirii energiilor regenerabile**. De exemplu:
  - **Sisteme energetice de biomasă**. În Scoția, proiectul Clim-ATIC a inclus lansarea unui program de dezvoltare la scară largă a energiei din lemn, pentru a dezvolta toate aspectele legate de industrie, de la producție până la consum, prin implicarea tuturor părților interesate relevante. Hallingdal Trepellet este o companie de producție paleți din lemn care utilizează căldura de la o instalație de incinerare vecină, materii prime din pădurile din jur și deșeurile de la fabricile de pastă de hârtie din apropiere. În valea Achen (Bavaria, Germania), o "fermă de biomasă" a fost creată, atât cu o instalație de producție paleți care transformă materiile prime locale și apoi furnizează companiilor, persoanelor fizice și rețelilor căldură, precum și un centru de informare cu privire la biomasă.
  - **Energie solară**. În Aveyron (Franța), acoperișurile înclinate ale hambarelor crescătorilor de animale sunt folosite pentru a produce energie pentru uz propriu și pentru comercializare pe piață.
  - **Energie eoliană**: Doar în Regatul Unit, din 1990 producția a fost multiplicată cu un factor de 300 și s-a triplat între 2000 și astăzi. 25% din producția de energie (188 MW) a fost instalată în Highlands din Scoția.

În domeniul transportului, oferim exemple în prioritatea 7, deși acestea ar putea fi, de asemenea, considerate ca fiind relevante pentru această prioritate. Deasemenea în domeniul serviciilor

electronice, oferim mai multe exemple în cadrul priorității 2, care pot fi considerate de asemenea ca o contribuție la această prioritate.

În domeniul agriculturii, următoarele acțiuni ar putea fi benefice:

- Sprijinirea **investițiilor în clădiri agricole și zootehnice**, care răspunde unor criterii de înaltă eficiență energetică și / sau integrează producerea de energie (panouri solare, co-generare, biomasă ...). Nivelul de sprijin trebuie să fie adecvat, având în vedere că costurile de construcție sunt deja 2 sau 3 ori mai mari în zonele montane în comparație cu zonele joase;
- Sprijinirea **optimizarea sistemelor de management al animalelor**, pentru a asigura eficiența energetică și de stocarea maximă a carbonului în pășuni;
- Acordarea de **sprijin economic pentru administrarea pășunilor și turbăriilor**, în special în zonele montane, în care profitabilitate mai scăzută ar putea conduce la abandonarea terenurilor: plățile pe suprafețe aflate sub constrângeri naturale, măsuri de agro-mediu care sprijină practicile benefice existente, sprijin pentru investiții în noi lanțuri de aprovizionare teritoriale cu valoarea adăugată și dezvoltarea calității sunt toate măsuri care pot contribui la menținerea zonei în cadrul pășunilor.

Pentru zonele montane din Europa de Sud-Est, sprijinul pentru sectorul agriculturii de munte este esențial pentru a asigura continuarea furnizării de servicii de mediu și o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

În domeniul **forestier**, unele acțiuni ar putea contribui la acest obiectiv, cum ar fi:

- Sprijinirea dezvoltării de noi **tehnologii forestiere**;
  - Sprijin pentru dezvoltarea de tehnologii inovatoare pe partea ofertei (de exemplu, tehnologii de tratare termică), precum și tehnologiile folosite pentru livrare în continuarea lanțului de aprovizionare.
- Sprijinirea **replantării de păduri** în cazul în care este necesar:
  - Finanțarea ar putea fi prin folosirea ca o pârghie a capacităților Fondului European legat de carbon. În prezent, toate proiectele finanțate sunt localizate în țări în curs de dezvoltare sau emergente.
- Sprijinirea **gestionării prietenoase cu clima a pădurilor noi și existente**:
  - [Bosque modelo Urbion](#) este un exemplu de gestionare durabilă a pădurilor recompensată printr-o etichetă în Spania.

Mai multe informații:

Studiul Euromontana: [“The mobilisation of wood and on the organisation of wood supply chains in mountain areas - Examples of good practices from Europe”](#)

[Pagina tematica energie](#) Euromontana

[Documentul de pozitie Euromontana in domeniul energiei](#) și [rezumatul acestuia](#).